

УДК 371. 013

IMPLEMENTATION OF A COMPETENT APPROACH TO THE EDUCATIONAL PROCESS IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION THROUGH THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES
РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ДО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Krasnoshtan I. /Красноштан І.В.*s.n.s., as.prof./к.прир.н., доцент,**Uman Pavlo Tychyna State Pedagogical University**Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Анотація. Головне завдання закладу вищої освіти – розкриття потенційних можливостей і здібностей здобувачів освіти, їх підготовка до професійної діяльності та самостійного життя. Інтерактивність освіти сприяє формуванню предметних компетенцій, виробленню життєвих цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, розвитку комунікативних якостей особистості. Основною метою інформаційних технологій є реалізація компетентнісного підходу студентів до комфортного самопочуття в умовах інформаційного суспільства.

Ключові слова: компетентнісний підхід, інноваційні технології, студенти.

Вступ.

В умовах гуманізації навчання особистісно-орієнтований підхід до навчання та виховання студентської молоді трансформується у компетентнісний підхід. Динамічні зміни життя, постійне оновлення інформації зумовлюють потребу у фахівцях, які здатні оперативно адаптуватись, навчатись протягом життя, постійно розвиватись та самовдосконалюватись. Головне завдання закладу вищої освіти – розкриття потенційних можливостей і здібностей здобувачів освіти, їх підготовка до професійної діяльності та самостійного життя. Головною метою викладача є формування ключових компетенцій студентів за допомогою рефлексій їхніх дій, так як саме набуття життєво важливих компетентностей може дати людині можливість орієнтуватися у сучасному суспільстві, сприяє формуванню в особистості здатності швидко реагувати на запити часу.

Основний текст.

Одним з кращих прикладів формування та розвитку життєвих компетенцій є використання інтерактивних та інформаційних технологій в освітньому процесі, які відіграють особливу роль у формуванні інноваційного потенціалу суспільства, що потребує людей, здатних системно й конструктивно мислити, швидко знаходити потрібну інформацію, приймати адекватні рішення, створювати принципово нові ідеї в різних галузях.

Інтерактивність освіти сприяє формуванню предметних компетенцій, виробленню життєвих цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, розвитку комунікативних якостей особистості. Специфіка організації навчального процесу у вищій школі дозволяє викладачам широко використовувати інтерактивні методи та нестандартні форми організації

заняття, які дають змогу підвищити ефективність засвоєння знань, поліпшити контроль над виконанням завдань, викликати у студентів інтерес до навчання.

Методи інтерактивного навчання можна поділити на дві великі групи: групові та фронтальні. Перші передбачають взаємодію учасників малих груп, другі – спільну роботу та взаємонавчання всієї групи. Одним із ефективних інтерактивних методів є кейс метод, який дає можливість викладачам й студентам брати участь у безпосередньому обговоренні ділових ситуацій і завдань. Як правило, кейси готуються у письмовій формі і складаються, читаються, вивчаються та обговорюються, виходячи з досвіду реальних осіб, яких навчають. Кейси – це навчальні матеріали, в яких сформульовано практичні проблеми, що передбачають колективний або індивідуальний пошук їх вирішення. Матеріал кейсу повинен бути актуальним і відповідати трьом поняттям: відповідність, сучасність, своєчасність.

Кейс складається із декількох *інформаційних блоків*:

- 1) позначається дія та дійові особи;
- 2) описується ситуація, вказуються елементи середовища;
- 3) характеризується проблема.

Виділяємо *класифікацію кейсів*:

- практичні кейси, які відображають реальні життєві ситуації;
- навчальні кейси, основним завданням яких виступає навчання;
- науково-дослідні кейси, орієнтовані на здійснення дослідницької діяльності.

Застосування кейс-методу:

- стимулює індивідуальну активність студентів;
- формує позитивну мотивацію до навчання;
- забезпечує ефективність навчання і розвиток майбутніх фахівців;
- формує особистісні якості і компетенції;
- дає можливість викладачу самовдосконалюватись;
- оновлює власний творчий потенціал.

Особлива цінність інтерактивного навчання в тому, що студенти навчаються ефективній роботі в колективі. Інтерактивні методи навчання є частиною особистісно-зорієнтованого навчання, оскільки сприяють соціалізації особистості, усвідомлення себе як частини колективу, своєї ролі і потенціалу.

Основною метою інформаційних технологій є підготовка студентів до комфортного самопочуття в умовах інформаційного суспільства, які передбачають:

- інтенсифікацію навчання;
- формування інформаційної культури студентів;
- підготовку фахівців у певній галузі господарства.

Завданням нових інформаційних технологій навчання є:

- інтенсифікація всіх рівнів освітнього процесу, підвищення його ефективності та якості;
- побудова відкритої системи освіти, що забезпечує кожному студентові власну траєкторію самоосвіти;
- система інтеграції предметних галузей знань;

- розвиток творчого потенціалу студентів, їх здібностей до комунікативних дій та формування інформаційної культури;
- реалізація соціального замовлення, обумовленого інформатизацією сучасного суспільства.

Інформатизація суспільства пов'язана з розвитком комп'ютерної техніки, різноманітного програмного забезпечення, глобальних мереж (Інтернет) та мультимедійних технологій.

Існують різноманітні *способи застосування засобів мультимедіа* в навчальному процесі, серед яких:

- ✓ використання електронних лекторів, тренажерів, підручників, навчальних відеофільмів;
- ✓ розробка ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор з використанням штучного інтелекту;
- ✓ моделювання процесів і явищ;
- ✓ забезпечення дистанційної форми навчання;
- ✓ проведення інтерактивних освітніх телеконференцій, вебінарів;
- ✓ побудова систем контролю й перевірки знань і умінь студентів (використання контролюючих програм-тестів);
- ✓ створення і підтримка сайтів навчальних закладів;
- ✓ створення презентацій навчального матеріалу з дисциплін;
- ✓ здійснення проектної і дослідницької діяльності студентів тощо.

Використання мультимедійних технологій передбачає в основному дві мети: полегшити засвоєння й запам'ятовування навчального матеріалу; індивідуалізація процесу навчання. Мультимедійні технології в закладі вищої освіти повинні стати способом оптимізації освітнього процесу і об'єктом для вивчення, для того, щоб майбутній фахівець міг оптимально їх використовувати. Нові інформаційні технології відкривають студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, дають можливість майбутнім фахівцям розширювати свої можливості та з цікавістю вивчати навчальні дисципліни, спонукають до активної навчальної діяльності, є засобом активізації пізнавальної діяльності.

У системі компетентнісного підходу до навчання нових акцентів набувають вимоги до засобів навчання. Формування інформаційної компетентності передбачає обов'язкове використання в навчальному процесі комп'ютерної техніки і медіазасобів, забезпечення володіння студентами прийомами опрацювання інформації. Серед дидактичних збірників доцільно віддати перевагу таким з них, які містять комунікативно-ситуативні завдання, завдання, що вимагають залучення досвіду студентської молоді, наближені до життя та майбутньої професійної діяльності, що стимулюють їх активну мисленнєву діяльність.

Висновки.

Педагогічний процес в контексті реалізації компетентнісного підходу до навчання зазнає певних змін. Нові акценти в діяльності викладача пов'язані з перерозподілом пріоритетів його функцій – від інформаційної до організаторської, консультативної, управлінської. Викладач має бути зараз не

транслятором інформації, а організатором спрямованої на розв'язання навчальних завдань діяльності здобувачів освіти. Закономірною є зміна акцентів і в студентській діяльності – вона має бути активною, передбачати самостійну й самоосвітню роботу.

Література:

1. Галузінська М.І. Монографія INNOVATIVE ANSATZE ZUR PERSONLICHEN ENTWICKLUNG UND VERBESSERUNG DER GESUNDHEIT April, 2021. Karlsruhe, Germany Haluzinska M.I.
2. Гейко І. Використання інтерактивних форм і методів навчання. З досвіду роботи / І. Гейко // Тема. – 2004. – № 3/4. – С. 229–232.
3. Когут О. І. Інноваційні технології навчання : навч. посібн. / О. І. Когут. – Тернопіль : Астон, 2005. – 203 с.
4. Пащенко М.І. Інноваційні технології навчання: словник-довідник. навчальний посібник/ М.І.Пащенко. - Умань: ПП Жовтий, 2018. – 209 с
5. Рудь М. Компетентнісний підхід в освіті / М. Рудь // Вісник Львів. ун-ту. – Серія: Педагогіка. – 2006. – Вип. 21, ч. 1. – С. 73–82.
6. Сурмін Ю. Метод аналізу ситуацій (case-study) та його навчальні можливості / Ю. Сурмін // Освіта і управління. – 2006. – № 1. – С. 32–50.

References:

1. Galuzinska M.I. Monograph INNOVATIVE ANSATZE ZUR PERSONLICHEN ENTWICKLUNG UND VERBESSERUNG DER GESUNDHEIT April, 2021. Karlsruhe, Germany Haluzinska M.I.
2. Geiko I. Use of interactive forms and methods of learning. From work experience / I. Geiko // Topic. – 2004. – No. 3/4. - pp. 229–232.
3. Kogut O. I. Innovative learning technologies: teaching. manual / O. I. Kohut. – Ternopil: Aston, 2005. – 203 p.
4. Pashchenko M.I. Innovative learning technologies: a reference dictionary. study guide/ M.I. Pashchenko. - Uman: PP Zhovtyy, 2018. – 209 p
5. Rud M. Competency approach in education / M. Rud // Visnyk Lviv. university - Series: Pedagogy. – 2006. – Issue 21, part 1. - pp. 73–82.
6. Yu. Surmin. Method of situation analysis (case-study) and its educational possibilities / Yu. Surmin // Education and management. – 2006. – No. 1. – P. 32–50.

Abstract. *The main task of a higher education institution is to reveal the potential opportunities and abilities of students, their preparation for professional activities and independent life. The interactivity of education contributes to the formation of subject competences, the development of life values, the creation of an atmosphere of cooperation, interaction, and the development of communicative qualities of the individual. The main goal of information technologies is the implementation of a competent approach of students to a comfortable feeling of well-being in the conditions of the information society*

Key words: *competence approach, innovative technologies, students*